

Aan:
Bestuur stichting Gelderse Kerken,
Dorpskerk Hoog-Keppel,

Hoog-Keppel

Onderwerp: Eventuele overdracht Oude Helenakerk aan SGK

Aalten, 13 - 12 - 2023

Geacht Bestuur SGK,

Ons dorp Aalten staat aan de vooravond van de overdracht van de Oude Helenakerk aan de stichting Gelderse Kerken (SGK). De Oude Helenakerk, een Godshuis in eigendom van de protestantse gemeente Aalten (PGA), is het oudste gebouw van Aalten. Een rijksmonument van onschatbare historische waarde, zeker ook emotioneel waardevol. Gelovigen zijn er gedoopt, getrouwd, hebben er troost gevonden, zijn vanuit deze kerk naar hun laatste rustplaats gebracht. Het kerkbestuur van de PGA heeft een concept overeenkomst klaar om dit beeldbepalende gebouw van Aalten grondig te verbouwen en voor een symbolisch bedrag, één euro, uit handen te geven.

De kosten van de verbouwing zijn voor rekening van de PGA, begroot op circa € 850 000,- euro, ten gunste van de SGK. En daarna wordt de Oude Helenakerk voor één euro uit handen gegeven. Vervolgens betaalt de PGA een bedrag, uitgesmeerd over tien of vijftien jaar, van circa € 150 000,00 euro als bijdrage in toekomstig onderhoud aan de Oude Helenakerk. Een investering van dus één miljoen euro in de Oude Helenakerk om haar daarna over te dragen voor de symbolische één euro is voor heel veel Aaltenaren onverteerbaar. Bovendien zal door de ingrijpende verbouwing het karakter, de identiteit van de Oude Helenakerk, grotendeels verdwijnen.

Een zeer grote groep bezorgde inwoners van ons dorp Aalten is tegen de overdracht. Zij willen graag de Oude Helenakerk, een rijksmonument met vele schatten, in Aaltens bezit houden. Zij hebben een plan bedacht wat dit mogelijk maakt. Dit goed onderbouwde plan is zeer realistisch en qua kosten de helft voordeliger dan de kosten die gemoeid zijn met de beoogde overdracht. Bovendien blijft in dit alternatieve plan het karakter, de identiteit, van de Oude Helenakerk grotendeels intact.

Ik kan me voorstellen dat uw stichting deze prachtige Oude Helenakerk met de fantastische akoestiek, de bijzondere uitstraling, de rijke historie en de vele 'schatten' zoals de unieke secco's, het uitstekend beschermde glas-in-lood werk, de nog niet onderzochte grafkelder, de naoorlogse klokken en het indrukwekkende orgel graag aan uw 'verzameling' kerken wil toevoegen. Bovendien is te lezen in een rapport van de gemeente Aalten uit 2022 dat de Oude Helenakerk er qua onderhoud zeer goed bij staat. Alleen het orgel is aan een noodzakelijke renovatie toe.

Het hierboven genoemde is precies de reden dat de bezorgde groep burgers, gelovigen en niet-gelovigen, deze voorgenomen overdracht niet te verklaren vinden. Deze mensen willen juist om deze redenen de Oude Helenakerk in Aaltens bezit houden! De Oude Helenakerk is eeuwenlang een toevluchtsoord voor alle Aaltenaren. De Aaltense gemeenschap heeft in de vroegere en recente geschiedenis bewezen zich ten allen tijde in te willen zetten voor 'hun' kerk, zij brachten offers in het verleden voor de kerk als dit nodig was. En zij zullen ten allen tijde donaties blijven doen om de Oude Helenakerk voor Aalten te behouden.

Tijdens een overleg (02-03-2022) met de Stichting Restauratiefonds voor de Oude Helenakerk te Aalten*, mevrouw , de heer en de heer , de door PGA aangestelde mediator, is de volgende opmerking gemaakt door mevrouw , destijds voorzitter van de SGK: "Wij willen geen kerk overnemen met 'gedoe'."

En 'gedoe' is er in Aalten. Er is weinig tot geen transparantie vanuit de PGA naar de Aaltense gemeenschap over het inhoudelijke proces van de overdracht. Zorgen van burgers worden niet gehoord, niet serieus genomen. Inhoudelijk goed onderbouwde brieven van bezorgde burgers worden weggewuifd. Een predikant is het zwijgen opgelegd. Recentelijk heeft een koster zich ziek gemeld vanwege een geschil tussen hem en de kerkrentmeesters, wat alles te maken had met de overdracht van de Oude Helenakerk. En deze issues spelen al jarenlang! Het goed bedoelde 'Samen Op Weg' project, de samenvoeging tussen hervormd en gereformeerd Aalten in 2006, dreigt te gaan scheuren nu de overdracht van de Oude Helenakerk aan de SGK steeds dichtbij komt. 'Gedoe' dus...

Voormalig gereformeerden zagen met lede ogen aan dat twee van 'hun' kerkgebouwen een andere bestemming kregen, dat heeft velen van hen veel pijn gedaan. Ook hier was openheid, transparantie vanuit het kerkbestuur van PGA, ver te zoeken. De Westerkerk wordt benut door de Euregio Christengemeente, de Oosterkerk is een woonzorgcentrum voor mensen met dementie. Er zijn voormalig gereformeerden die over de voorgenomen overdracht van de Oude Helenakerk naar SGK en de 'tegenstanders' zeggen: "De Hervormden gaan dit niet winnen." 'Gedoe' dus...

Het kerkbestuur zal vast gehandeld hebben volgens het kerkrecht wat betreft 'hoor en wederhoor'. Maar wat het allemaal erg verdrietig maakt is dat het bestuur van de PGA geen rekening houdt met de

wensen en gevoelens van velen binnen en ook buiten de protestantse kerkgemeente.

Ik wil u met klem verzoeken om van de overdracht van de Oude Helenakerk van Aalten aan uw stichting af te zien. Maak uw statement "We willen geen kerk overnemen waar 'gedoe' is" waar! Geef de Aaltense gemeenschap de kans om zelf de regie in handen te nemen. Al eeuwenlang heeft de Aaltense gemeenschap bewezen dat dit mogelijk is! Ik ben ervan overtuigd dat we het zelf kunnen redden. Mede omdat we een prachtig up-to-date gebouw hebben, gebouw Elim, tien meter van de Oude Helenakerk, waar vergaderruimten zijn, een grote zaal voor congressen en presentaties, toiletten die aan de eisen van deze tijd voldoen, een garderobe en zelfs een ideale ruimte voor onze jeugd.

Een ander punt is dat de overdracht, zoals voorbereid, kan leiden tot minder betrokkenheid van de Aaltense bevolking. De vrijwilligers die zich nu met hart en ziel inzetten voor de Oude Helenakerk hebben wellicht een stuk minder interesse om voor een 'vreemde', een niet-Aaltense stichting, te werken.

Graag ontvang ik een reactie.

Vriendelijke groet,

Een bezorgde burger.

*De Stichting Restauratiefonds voor de Oude Helenakerk organiseert al ruim 37 jaar lang diverse activiteiten om het onderhoud van de kerk deels te kunnen betalen. Het Restauratiefonds is, naast de rijksoverheid, de grootste sponsor van de Oude Helenakerk. In de loop van de jaren hebben zij al vele tonnen aan euro's bijeen gebracht.